

Látóhártya- és üvegtestműtétek 3D-s szemüvegen keresztül

Az országban egyedülálló technológiával végzik a speciális szemészeti műtéteket a Markusovszky kórházban

SZOMBATHELY Másfél éves gyakorlata van a szakorvosoknak az új műszer használatában, amely világvizonylatban is új fejlesztésnek számít.

2017 márciusában új készülék érkezett a Markusovszky Egyetemi Oktatókórház Szemészeti Osztályára, amelynek a látóhártya-betegségek gyógyításánál van nagy jelentősége. Már nem mikroszkóp segítségével, hanem egy képfeldolgozó rendszer támogatásával, nagy monitoron keresztül, háromdimenziós szemüvegen keresztül végzik a látóhártya- és üvegtestműtéteket, magyarázza az eljárás lényegét dr. Bátor György osztályvezető főorvos. Tavaly decemberben mutatták be a Markusovszky kórházban a szemészsorvosoknak, live surgery – élő műtéti közvetítés – segítségével az országban egyedülálló Ngenuity képfeldolgozó rendszert, amely az orvosok és a betegek számára egyaránt komoly előnyökkel jár. – Jóval kisebb fényerővel jobb látásélességet ad a készülék az operatőrnek, tehát nem kell erős fénynek világítani a látóhártyára, ahogy az a mikroszkópos műtéteknél jellemző. A szemünk által látott képet még digitálisan feldolgozza a számítógép; a legjobb minőségű képeket választja ki, részletesebb információt kapunk, ezáltal nagyobb mélységben és jelentősebb nagytárbán látjuk az operálandó szemet egy hatalmas monitoron keresztül. A betegek számára is kényelmesebb a mű-

tét: kisebb a fototoxikus (fény okozta károsító) hatás. Az új műszer további jelentősége: oktatási célra is használható, mivel nagy felbontásban végig- és visszanezethetők, elemezhetők a műtétek a monitoron. Sőt a fiatal orvosok mellett

Zelkó András, a szemészeti osztály adjunktusa 2014-ben, Frankfurtban találkozott először a technológiával, azóta a beszerzésére törekedtek. Dr. Bátor György tudomása szerint nincs több ehhez hasonló műszer az országban, amellyel eddig ötszáz vitreoretinális és több száz szürkehályogműtétet végeztek már – jó a tapasztalatuk.

Régebb óta rendelkezésre áll, és ugyancsak a szemészeti osztály specialitása az üvegtestcsere-műtéteknél használt rendkívül vékony vitrektómiás eszköz – a gombostűnél vékonyabb eszközzel operálnak, mondja az osztályvezető. Míg a szürkehályog-operációkat közel 2 milliméteres seben keresztül végzik, a vitreoretinális sebészeti beavatkozásokat rutinszerűen 0,7, illetve újabban 0,5 milliméteres seben keresztül végzik országosan. A Markusovszky kórházban 2015 decembere óta 0,4 milliméter külső átmérőjű nyíláson keresztül zajlanak az üvegtestcsere-műtétek a 27 G kalibe-

A betegeknek is kényelmesebb a beavatkozás

Dr. Bátor György: „0,4 milliméter külső átmérőjű nyíláson keresztül zajlanak az üvegtestcsere-műtétek”

FOTÓ: UNGER TAMÁS

rű vitrektómiás rendszerrel. Az érthetőség kedvéért a szem központi része, a szemgolyó anatómiáját magyarázza a szakember: a külső burok a kötőhártya, amögött található az ínhártya, ami a szem elülső részén az átjáró szaruhártyában folytatódik. A szaruhártya mögött van az elülső szemcsarnok, utána a szivárványhártya, annak közepén a szembogár vagy pupilla. A szembogár mögött a szemlencse, mögötte, a szemgolyó belső részén pedig az üvegtest. Az üvegtest hátsó részénél található a látóhártya, és a centrális részen az éleslátás területe, a sárgafolt. Ezt a területet is meg le-

het operálni bizonyos betegségek esetén, például a (cukorbetegség okozta) látóhártya-leválás, vagy az éleslátás területének vizenyősödése esetén, az üvegtestbetegségek közül például a látásunkat rontó gyulladásozódások, membránok eltávolítását, a látóhártya/éleslátás területén kialakuló membránok eltávolítását is végzik a finomszűkítőkkel.

A szembe hatoló eszköz külső átmérője tehát 0,4 milliméter. Három nyíláson keresztül jutnak be a szembe: az elsőt keresztül infúziót vezetnek be, a másodikon egy fényforrást, a harmadik nyíláson bevezetett

szívó- és vágóeszközzel eltávolítják a feldarabolt üvegtestet. Ezen a nyíláson keresztül csipeszt és ollót is alkalmazhatnak: a 0,4 milliméter külső átmérőjű eszközbe egy másik eszközt vezetnek be, amelynek a külső átmérője 0,23 milliméter: egy csipeszt mozgat, amelynek a segítségével a szem belülről membránokat tudnak eltávolítani a látóhártya felületéről. Ha megoperálják a beteget, másnap a szemén nem látszik semmi, mondja a főorvos, és hozzáteszi: biztos kéz és nagy gyakorlat kell a műtétekhez.

A Markusovszky kórház Szemészeti Osztálya a nyugat-

dunántúli régió kiemelt makuladegenerációs (szemfenéki meszesedés) centruma. A makuladegenerációnak két formája ismert, a száraz és nedves típusú. Az utóbbi kezelésére újabban szembe adott gyógyszeres anti VEGF injekciókat alkalmaznak. Magyarországon OEP-által finanszírozottan a debreceni, szegedi, pécsi és budapesti egyetemen van erre lehetőség, valamint ötödik centrumként Szombathelyen: évente mintegy 2500 injekciót adnak a betegek szemébe a látás megőrzése céljából. A szaruhártya-átültetés is fő profiljaik közé tartozik, ahogy a vitreoretinális sebészeten a súlyosabb esetek ellátása is az osztály feladata: közel másfél milliós vonzáskörzetük van Győr-Moson-Sopron, Veszprém, Zala és Vas megye régióiban.

A főorvos optimista az utánpótlás tekintetében: nyolc szakorvosjelöltjük van, hét szakorvos dolgozik és prof. dr. Rácz Péter szemészorvos, a kórház tudományos munkatársa, az MTA doktora jelentős szerepű még a tudományos munkásságukban. Dr. Bátor György három szakvizsgát szerzett: szemészetből, honvéd-, katasztrófa orvostanból, és neuroophthalmológiai licenszvizsgával is rendelkezik. Rajta kívül négy szakorvosuknak van neuroophthalmológiai licensz vizsgája, ami hasznos, főleg az olyan speciális kórképek esetén, amelyek a szemészet és az ideggyógyászat határterületeihez tartoznak. (x)